

סיפורו של בן עמי פיש על המתנדב ב'אקסודוס' נתן נדלר

אני יליד ארצות הברית שגדל בארץ מאז הגיל הרך בימי טרום הקמת המדינה. באחת משנות הארבעים קיבלתי צו גיוס לצבא האמריקאי. לאחר גלגולים דרך מצריים צרפת ובלגיה הוצבתי בגרמניה לשרת בצבא הכיבוש שלאחר המלחמה. התקופה היא חדשים מעטים לאחר השואה. שרתתי כשנה וחצי במינכן כאשר בסביבתה שכנו מספר מחנות גדולים של יהודים עקורים הכמהים לעלייה, אך מנועים ע"י חוקי ממשלת המנדט הדרקוניים. בשטח פעל ארגון ה"בריחה", שהיה שלוחה של ההגנה ותפקידו הייה להוציא יהודים מן המחנות ולהובילם ב"דרכים ללא דרך" עד לנמלי היציאה של אניות המעפילים. השלד של ארגון זה התבסס בעיקר על בחורים יוצאי הבריגדה היהודית שבחרו להישאר באירופה במקום לחזור הביתה. האירגון פעל בתנאי מחתרת וקיים דירת מסתור גם במינכן. את כל זמני הפנוי בליתי בדירה זו ונסיתי לעזור במידת יכולתי המוגבלת.

איתי ביחידה שרת יהודי מברוקלין, טיפוס וודי אלן, צעקן שיהדותו הקרינה למרחקים, וכל עיסוקו בשעות הפנאי היה שיכרות והשתוללות עם נשים גרמניות. התנהגות זאת, כאשר תנורי המשרפות עדיין חמים, הפריעה לי מאד (בלשון המעטה). יום אחד פניתי אליו ו"נתתי לו באבי אביו" על התנהגותו ואמרתי שבמקום ההשתוללות יעשה משהו למען בני עמו הנמקים במאות אלפיהם מסביב. זמן קצר לאחר שיחתנו הגיע זמנו להשתחרר, הוא עזב את היחידה וניתק הקשר בינינו.

כעבור כעשרים שנה השתתפה אחותי בארוע ציוני בניו יורק וכנראה דיברה עברית בקול רם. ניגש אליה גבר ושאל אותה אם היא מישראל והוא מחפש מישהו מישראל. הוא מחפש את בן-עמי פיש. אחותי אמרה זה אחי, מה אתה רוצה ממנו? תשובתו: האיש הזה שינה לי כל מהלך חיי ולמעשה נתן להם טעם.

כך חודש הקשר בינינו ומסתבר שעם שחרורו מהצבא, התגייס ל"הגנה" בניו-יורק ומשם נשלח לבלטימור לעבודה בהכשרת הפריזידנט וורפילד לאנית מעפילים שתיקרא יציאת אירופה תש"ז. הוא המשיך במסע כחלק מן הצוות, נלחם בבריטים שעלו על הסיפון, נפצע קשה ואושפז בבית חולים בצרפת. הבחור ביקר בארץ פעם אחת אך הקשר הטלפוני והאלקטרוני נמשך בינינו עד עצם היום הזה.

כתובתו: exodus47@aol.com

שמו: Nathan Nadler